

เพราะหลงจึงรัก

ทำไมจึงกล่าวได้ว่า ความรักความชอบก็เกิดจากความหลง ลองพิจารณาดูให้พอเข้าใจว่าเป็นจริงหรือไม่เพียงใด เพียงในประการเดียวก่อน ภายหลังจึงจะได้จับพิจารณาประการอื่นๆ ต่อไปให้พอเข้าใจ ความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะทำอะไรทั้งนั้นต้องมีความเข้าใจเสียก่อนจึงจะทำได้ถูกต้อง

การจะแก้โมหะหรือความหลงก็เช่นกัน จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจให้รู้จักหน้าตาเสียก่อนว่าเป็นอย่างไร แอบแฝงอยู่ตรงไหน ถ้าไม่เข้าใจไม่รู้หน้าตาของความหลง ก็จะไม่รู้ไม่เข้าใจว่ามีแอบแฝงอยู่ตรงไหน เมื่อไม่รู้จักหน้าตาที่ซ่อนของผู้ร้าย จะจับผู้ร้ายออกมาไม่ได้ฉันใด เมื่อไม่รู้จักหน้าตาที่แอบแฝงของโมหะ ก็จะจับโมหะออกไม่ได้ฉันนั้น

ความหลงที่เป็นเหตุแห่งความรักความชอบ หรือที่มีอยู่ในความรักความชอบก็คือ ความหลงที่เป็นความรู้ความคิดว่า ผู้นั้นหรือสิ่งนั้นน่ารักน่าชอบ เป็นคนนุ่มคนสาว เป็นคนสวยเป็นของงาม เหล่านี้เป็นต้น

เมื่อความรู้ความคิดเช่นนั้นไม่เกิดขึ้น ความรักความชอบก็จะไม่เกิด เหตุที่กล่าวว่าความรู้ความคิดที่ทำให้เกิดความรักความชอบตามมานั้น เป็นโมหะหรือความหลง ก็เพราะความรู้ความคิดเช่นนั้นผิดจากความจริง คือที่รู้ที่คิดว่าผู้นั้นหรือสิ่งนั้นน่ารักน่าชอบ เป็นคนสวยเป็นของงามนั้น ไม่ถูกต้อง

ตามความจริงไม่มีผู้นั้น ไม่มีสิ่งนั้น ที่น่ารักน่าชอบเป็นคนสวยเป็นของงาม มีแต่ความเป็นสิ่งปฏิญณ์ มีแต่ความเปื่อยเน่าผุสลาย นี่คือความจริง

แต่ก็เป็นความจริงที่สามัญชนผู้อบรมปัญญาบารมีไม่เพียงพอ ยากจะเข้าใจให้รู้ถูกคิดถูกตามเป็นจริงได้ สามัญชนจึงยังมีโมหะความหลงที่นำไปให้เกิดความรักความชอบในผู้นั้นในสิ่งนั้นอยู่ทั่วไป ยังต้องได้รับความทุกข์เพราะความหลงนี้อยู่ทั่วไปเป็นอันมาก

วิธีแก้ความหลง ที่แทรกอยู่ในความรักความชอบ อันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ ก็ต้องพยายามคิดให้ถูกต้องตามเป็นจริงว่า ผู้นั้นหรือสิ่งนั้นเป็นสิ่งปฏิญณ์ เป็นสิ่งเปื่อยเน่าผุสลาย ไม่น่ารัก ไม่น่าชอบ นี้เป็นขั้นยาก

แต่ก็ต้องยากเพราะเป็นการแก้รากเหง้าของกิเลสทีเดียว ผู้ปรารถนาจะได้มีสุขเพราะพ้นจากโทษของความรักความชอบ จำเป็นต้องอบรมให้สม่ำเสมอ

ความตั้งใจจริงประกอบด้วยการใช้ปัญญาอย่างมีความเพียรไม่ขาดสาย จะทำให้ได้รับความสำเร็จเป็นลำดับไป อันโมหะนี้มีโทษมาก มีโทษกว้างขวาง คนละเมิดสามภริยาเขา ลูกหลานเขา ก็เพราะเห็นสวยงามน่ารักน่าปรารถนา

คนที่ลักขโมย น้อ โกง ไม่ว่าของเล็กของใหญ่ เงินน้อยเงินมากก็เพราะเห็นเป็นสิ่งมีค่า สวยงาม น่าครอบครองเป็นเจ้าของเห็นเป็นสิ่งที่จะทำให้ตนมั่นคงยิ่งขึ้นในฐานะอันสูงอันดี ซึ่งจะต้องยั่งยืนด้วยตั้งอยู่บนรากฐานอันตนได้พยายามก่อสร้างขึ้นทุกวิถีทาง

ไม่คำนึงว่าจะเป็นการได้มาอย่างสุจริตหรือทุจริตก็ตาม ความคิดเห็นเช่นนั้นเป็นโมหะ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ผู้ที่คิดที่เห็นเช่นนั้นมาแล้ว และที่กำลังคิดกำลังเห็นเช่นนั้นอยู่ถ้าต้องการจะบริหารจัดการ ให้เป็นจิตที่สมบูรณ์เบาบางจากกิเลสทั้งหลาย อันจะเป็นเหตุให้คิด พุด ทำ ความผิความชั่วทั้งปวง จำเป็นจะต้องแลให้เห็นโมหะในใจตนเองเสียก่อน

ยอมรับเชื่อเสียก่อนว่า การคิดการเห็นนั้นไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ควรจะต้องแก้ไข
เปลี่ยนแปลงเสียที ผู้ใดสิ่งใดที่เห็นเป็นสวยเป็นงามน่าใคร่น่าปรารถนาน่าพอใจ ก็ให้คิดให้เห็นว่าไม่
มีอะไรสวย ไม่มีอะไรงาม ไม่มีอะไรน่าใคร่ น่าปรารถนาน่าพอใจ

คนที่เห็นสวยงามจนเกิดความรัก ความใคร่ความปรารถนาต้องการ ก็ให้เลลงไปให้เห็นตามความ
เป็นจริง เพียงหนึ่งบางๆ ที่ห่อหุ้มอยู่ทั่วไปอีกขาดออก แม้เพียงในบริเวณหนึ่งบริเวณใดของร่างกาย
เพียงเล็กน้อย ก็จะอาจเห็นความไม่น่ารัก ไม่น่าใคร่ไม่น่าปรารถนาได้แล้ว

เนื้อที่แดงมีเลือด มีน้ำเหลืองประอะเปื้อน หากได้เห็นผิวพรรณผุดผ่องสวยงามไม่ ก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ
ไม่ต้องลองลอกหนังที่ห่อหุ้มอยู่ออก ทุกคนก็สามารถนึกภาพความจริงอันไม่สวยงามน่ารังเกียจนั้น
ได้ชัดเจนด้วยกันทั้งนั้น

เมื่อนึกภาพบริเวณเล็กๆ ที่หนังหลุดหายไปลิ้นแต่เนื้อสกปรกประอะเปื้อนด้วยเลือดและน้ำเหลือง
ได้แล้ว ก็ให้นึกภาพบริเวณที่ใหญ่ออกไปอีก ที่หนังหลุดหายไป ก็จะให้เห็นภาพอันเป็นปฏิถัมภ์ ไม่
สวยงามน่าปรารถนาอย่างใดเลยชัดเจนขึ้น

วิธีบริหารจิตเช่นนี้เรียกว่าการเจริญสุกขา ใช้แก้ความหลงหรือโมหะที่นำไปเกิดความรักใคร่
ปรารถนาได้อย่างดี ผู้เจริญสุกขาอย่างสม่ำเสมอจะไม่เป็นผู้ละเมิดบุตรภริยาเขา จะเป็นผู้ไม่มักมาก
ในความรักความใคร่ จะเป็นผู้อาจมีสันโดษในหญิงเดียวชายเดียวผู้เป็นภริยาหรือสามีตนเท่านั้น

ซึ่งจะเป็นการไม่ก่อความเดือดร้อน ทั้งให้แก่ผู้อื่นและให้แก่ตนเองด้วย

ตรงกันข้ามกับผู้ไม่มีสันโดษในเรื่องนี้ ความไม่มีสันโดษในเรื่องภริยาสามี ย่อมนำความทุกข์ความ
เดือดร้อนวุ่นวายมาสู่ทั้งแก่ผู้อื่นและแก่ตนเอง ดังได้ปรากฏให้รู้เห็นกันอยู่แล้ว แทบไม่ว่างเว้น จึง
ไม่จำเป็นจะต้องยกตัวอย่างไว้ในที่นี้อีก